

Yleisen korkokannan nousun vaikutus opintolainan nostoon

Emmi Blomqvist

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Liiketalous

Opinnäytetyö

2023

Tiivistelmä

Tekijä(t) Emmi Blomqvist
Tutkinto Tradenomi
Raportin/Opinnäytetyön nimi Yleisen korkotason nousun vaikutus opintolainan nostoon
Sivu- ja liitesivumäärä 32 + 2
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoitus on tutustua yleiseen korkotason nousuun ja sen vaikutuksiin opiskelijan näkökulmasta. Opintolainasta on pitkään puhuttu ”ilmaisena lainana”. Jo pitkään opiskelijoiden on ollut mahdollista nostaa opintolainaa minimaalisen pienellä korolla. Kuitenkin vuonna 2022 joulukuussa korot pomppasivat 0,5 prosentista 3,8 prosenttiin. Mistä tämä johtuu ja miksi korot ylipäätään nousivat näin radikaalisti? Lähes jokainen tulee jossain elämän vaiheessa ottamaan itsellensä lainaa, jonka takia on tärkeää ymmärtää esimerkiksi mikä on laina, mistä se muodostuu ja mikä on korko. Oli kyseessä sitten asuntolaina, autolaina tai opintolaina, kaikki nämä lainat muodostuvat samalla tavalla.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu johdannosta, teoriaosuudesta, tutkimuksen toteutuksesta, tutkimuksen tuloksista sekä pohdinnasta. Teoriaosuudessa käsitellään opinnäytetyön aiheelle olennaisia käsitteitä ja avataan näitä. Tutkimuksen toteutus osuudessa käydään läpi erilaisia tutkimusmenetelmiä ja raportointiohjeita. Tässä osuudessa käydään läpi, miksi kyseinen tutkimusmenetelmä valittiin tähän opinnäytetyöhön, sekä käydään tutkimuksen toteutuksen aikataulua läpi. Tutkimuksen tulokset esitellään myös yksityiskohtaisemmin läpi omassa luvussa. Viimeiseksi pohdinnan osuudessa analysoidaan tutkimuksen tuloksia tarkemmin, sekä pohditaan omaa oppimista opinnäytetyön teon aikana.</p> <p>Vaikka yleisessä korkotasossa on tapahtunut muutosta, ei tutkimuksen tulokset suoraan osoittaneet, että sillä olisi vaikutusta opiskelijoiden päätökseen ottaa opintolainaa. Kuitenkin mahdollinen jatkotutkimus voisi tutkia vaikuttaako korkojen nousu opintolainan määrään. Tällä tarkoitan, että jatkotutkimus käsitelisi sitä, kuinka paljon Haaga-Helian korkeakoulu opiskelijat nostavat opintolainaa opintojensa aikana ja onko korkojen nousulla vaikutusta lainan suuruuteen.</p>
Asiasanat Opintolaina, yleinen korkotaso, korko, inflaatio

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tutkimusongelma, tavoite ja rajaus	1
1.2	Opinnäytetyön rakenne	2
2	Korkeakouluopiskelijoiden toimeentulo	4
3	Lainat	8
3.1	Mikä on laina?	8
3.2	Mitä tarkoittaa opintolaina?	8
3.3	Opintolainan takaisin maksu, vähennys ja hyvitys	10
3.4	Opintolainakannan kehitys vuosina 2010–2022	12
4	Korot	13
4.1	Mitä tarkoittaa korko?	13
4.2	Opintolainan korko	13
4.3	Korkoa Korolle	14
4.4	Mitä tarkoittaa inflaatio?	15
4.5	Miksi korot nousevat ja laskevat?	16
4.6	Korkojen nousun syyt	17
4.7	Korkojen nousun vaikutus opintolainaan	17
5	Tutkimuksen toteutus	19
5.1	Tutkimusmenetelmän valinta	19
5.2	Tutkimuksen kohderyhmä	20
5.3	Aineistonkeruu ja analysointi menetelmät	20
5.4	Tutkimusprosessin vaiheet	21
6	Tutkimustulokset	22
6.1	Tutkimusjoukkojen taustatiedot	22
6.2	Opintolaina	24
6.3	Opiskelijan toimeentulo ja talous	25
7	Pohdinta	27
7.1	Johtopäätökset	27
7.2	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	28
7.3	Oma oppiminen ja kehittyminen	28
	Lähteet	30
	Liitteet	33
	Liite 1. Kyselylomake	33

1 Johdanto

Opintolainasta on pitkään puhuttu ”ilmaisena lainana”. Jo pitkään opiskelijoiden on ollut mahdollista nostaa opintolainaa minimaalisen pienellä korolla. Opintolaina on laina, joka on osa opiskelijan tuloja. Kuitenkin vuonna 2022 joulukuussa korot pomppasivat 0,5 prosentista 3,8 prosenttiin. Mistä tämä johtuu ja miksi korot ylipäättään nousivat näin radikaalisti? Lähes jokainen tulee jossain elämän vaiheessa ottamaan itsellensä lainaa. Tämän takia on tärkeää ymmärtää, mikä on laina, mistä se muodostuu ja mikä on korko. Oli kyseessä sitten asuntolaina, autolaina tai opintolaina, kaikki nämä lainat muodostuvat samalla tavalla.

Tässä opinnäytetyössä keskitytään tarkastelemaan opintolainaa tarkemmin. Opintolainan merkitys opiskelijan taloudessa on suuri. Se muodostaa suuren osan opiskelijan tuloista opintojen aikana. Suuret muutoksen maailman tilanteessa ovat aiheuttaneet muutoksia kaikkialla. Kuitenkin pankki- ja rahoituslalla muutokset ovat olleet jo jonkin aikaa esillä. Maailman tilanteen vuoksi korot ovat nousseet räjähdysmäisesti asettaen monet pitkäaikaisvelalliset vaikeaan tilanteeseen. Opintolainaa nostaneet opiskelijat voidaan luokitella pitkäaikaisvelallisiin. Miten merkittävät korkojen nousut vaikuttavat opiskelijoiden talouteen ja uskaltavatko opiskelijat enää ottaa lainaa tämän takia? Näitä asioita tässä opinnäytetyössä pohditaan ja pyritään samaan vastauksia.

1.1 Tutkimusongelma, tavoite ja rajaus

Tämän opinnäytetyön tutkimusongelmana on selvittää miten lainojen korkojen nousu vaikuttaa opiskelijoiden suhtautumiseen opintolainaa kohtaan sekä opintolainan nostamiseen. Tutkimuksessa keskitytään tarkastelemaan korkojen nousua ja sen vaikutuksia opiskelijoiden näkökulmasta pitkäaikaisena velallisena. Tutkimuksella halutaan saada selville, minkälainen vaikutus korkojen nousulla on opiskelijoiden talouteen ja miten se näkyy.

Tutkimuksen tavoitteena on saada selville, onko korkojen nousulla vaikutusta opintolainan nostamiseen. Sekä myös saada tietoa siitä, kuinka välttämätön opintolaina on korkeakouluopiskelijoiden taloudelle.

Tutkimus teetetään Haaga-Helian opiskelijoille. Tutkimuksessa on osallisena kaksi eri ryhmää. Ensimmäinen ryhmä koostuu keväällä 2023 aloittaneista Haaga-Helian opiskelijoista. Toinen ryhmä taas koostuu ennen 2023 aloittaneista Haaga-Helian opiskelijoista. Tutkimus teetetään kahdelle eri ryhmälle siksi, koska toinen ryhmä toimii tulosten vertailu ryhmänä. Tutkimuksessa saatuja tuloksia siis vertaillaan ryhmien kesken, sekä pohditaan mahdollisia syitä saatuihin tuloksiin.

Aiheen tutkimisesta on mahdollisesti hyötyä monille. Tutkimuksen tuloksista on hyötyä etenkin pankeille, sekä myös opiskelijoille ja päättäjille. Pankeille opintolainaa nostavat opiskelijat ovat

varma ja hyvä sijoitus, sillä pankilla ei ole juurikaan riskiä, etteikö se saisi omiaan takaisin. Kuitenkin maailman tilanteen muutos on saanut myös pankit hieman epävarmoiksi lainojen suhteen. Tällä opinnäytetyön tutkimuksella pankit saavat tietoa siitä, miten maailman tilanne on vaikuttanut opiskelijoiden käsitykseen ottaa velkaa. Mikäli huomataan, esimerkiksi suurta laskua opintolainan nostajien suhteen on pankkien mahdollista reagoida tähän. Esimerkiksi pankkien on mahdollista alkaa markkinoida opintolainaa opiskelijoille tai vaikka tarjota parempia ehtoja opintolainaa nostaville opiskelijoille.

Pankkien lisäksi tutkimuksesta on apua ja hyötyä päättäjille. Tutkimus antaa tärkeää tietoa opiskelijoiden taloudellisesta tilanteesta, sekä toimeentulosta. Mikäli tutkimuksessa selviää, että esimerkiksi opiskelijoiden työllisyysaste on noussut hurjasti. Tätä voitaisiin yrittää tukea esimerkiksi poistamalla tai nostamalla opiskelijoiden tulorajaa tai nostamalla opiskelijoiden saamien tukien määrää.

Opiskelijoille tutkimuksen teettäminen antaa opiskelijoille mahdollisuuden kertoa omasta taloudellisesta tilanteestaan. Tutkimuksen teettäminen myös herättää varmasti ajatuksia opiskelijoilla ja tuo uutta näkökulmaa aiheeseen.

1.2 Opinnäytetyön rakenne

Tämä opinnäytetyö muodostuu johdannosta, teoriaosuudesta, tutkimuksen toteutuksesta, tutkimuksen tuloksista sekä pohdinnasta. Jokainen osuus on olennainen opinnäytetyön kokonaisuudessa ja auttaa lukijaa hahmottamaan opinnäytetyön aiheen ja rajauksen.

Teoriaosuudessa rakennetaan tietoperusta ja käsitellään opinnäytetyön aiheelle olennaisia käsitteitä ja avataan näitä. Teoriaosuuden tarkoitus on auttaa lukijaa ymmärtämään tutkimuksessa selvinneitä tuloksia.

Tutkimuksen toteutuksen osuudessa käydään läpi erilaisia tutkimusmenetelmiä, perustellaan kyseisen tutkimusmenetelmän valinta tähän opinnäytetyöhön. Lisäksi tässä osuudessa käydään tutkimuksen toteutuksen aikataulua läpi.

Tutkimuksen tulosten osuudessa tulokset on jaettu kolmeen osioon. Ensimmäisenä esitellään tutkimukseen osallistuneiden tutkimusjoukkojen taustatiedot. Taustatietojen avulla vastausten vertailu on helppoa. Toisessa osassa esitellään vastaukset liittyen opintolainaan ja viimeisessä osassa esitellään vastaukset liittyen opiskelijoiden toimeentuloon ja talouteen.

Viimeiseksi pohdinnan osuudessa analysoidaan tutkimuksen tuloksia tarkemmin, sekä pohditaan syitä saaduille vastauksille. Analysoinnin lisäksi tutkimuksen tulokset esitellään graafisessa muo-

dossa, jotta lukijan on mahdollisimman vaivatonta ymmärtää tutkimuksen tuloksia. Pohdinnan osuudessa lopuksi myös tarkastellaan omaa oppimista opinnäytetyön teon aikana.

Taulukko 1. Peittomatriisi

Alaongelmat	Tietoperusta (luku)	Tulokset (luku)	Lomakkeen kysymykset
1. Mistä korkeakouluopiskelijan toimeentulo muodostuu?	2	6.2	4–5
2. Millainen taloudellinen tilanne opiskelijoilla on?	2	6.3	10
3. Millainen vaikutus tulo rajojen nostamisella on?	2	6.3	9
4. Kuinka välttämätön opintolainan on korkeakouluopiskelijoiden taloudelle?	3	6.2	5
5. Miten opintolainan hyvitys vaikuttaa opintolainan nostoon?	3.3	6.2	6 & 8
6. Mihin ja miten korko ja koron nousu vaikuttavat?	4	6.2	7

Yllä oleva peittomatriisi (taulukko 1) auttaa hahmottamaan opinnäytetyön rakennetta, sekä tutkimuksen ja tulosten välistä yhteyttä. Peittomatriisin tarkoitus on auttaa myös lukijaa hahmottamaan raportin muodostamaa kokonaisuutta. Taulukkoon on listattu alaongelmat, joiden avulla selvitetään tutkimuksen pääongelmaa: Miten yleisen korkotason nousu on vaikuttanut opintolainan nostoon?

2 Korkeakouluopiskelijoiden toimeentulo

Tässä luvussa käsitellään yleisellä tasolla korkeakouluopiskelijoiden toimeentuloa ja sitä mitä erilaisia tukia korkeakouluopiskelijoiden on mahdollista saada. Luvussa käsitellään Kansaneläkelaitoksen eli Kelan myöntämiä tukia, opintolainaa, sekä myös korkeakouluopiskelijoiden tulorajoja ja sen muutoksia viimeisten vuosien aikana.

Suomessa korkeakouluopiskelijoiden on mahdollista saada Kansaneläkelaitokselta erilaisia tukia opintojen aikana. Korkeakouluopiskelijat ovat oikeutettuja opintorahaan, joka on Kelan myöntämä rahallinen tuki. Opintorahan määrä ja tukiajan pituus riippuvat opinnoista ja elämäntilanteesta. Pääasiassa opintotukea myönnetään korkeakouluopiskelijalle 9 kuukaudeksi lukuvuoden aikana. Tukea on kuitenkin mahdollista saada pidemmäksi aikaa, esimerkiksi kesäopintojen vuoksi. Opintoraha on summaltaan 268,23 € per kuukausi. (Korkeakouluopiskelijat 2023.)

Opintorahan lisäksi korkeakouluopiskelijat ovat voivat hakea yleistä asumistukea. Asumistukea haetaan Kelan sivujen kautta, eikä sen myöntämiseen vaikuta esimerkiksi opintojen edistyminen. Tuen määrään kuitenkin vaikuttavat asumismenot, sijainti, sekä ruokakuntaan kuuluvien henkilöiden määrä ja yhteenlasketut tulot bruttona. Kaikki korkeakouluopiskelijat eivät ole oikeutettuja yleiseen asumistukeeseen, jos he esimerkiksi kuuluvat puolison kanssa samaan ruokakuntaan ja yhteiset tulot bruttona ylittävät sallitun rajan. Keskimäärin opiskelijat saavat asumistukea 288 €, mutta tuen suuruus vaihtelee. (Korkeakouluopiskelijat 2023; Martikainen 2018.)

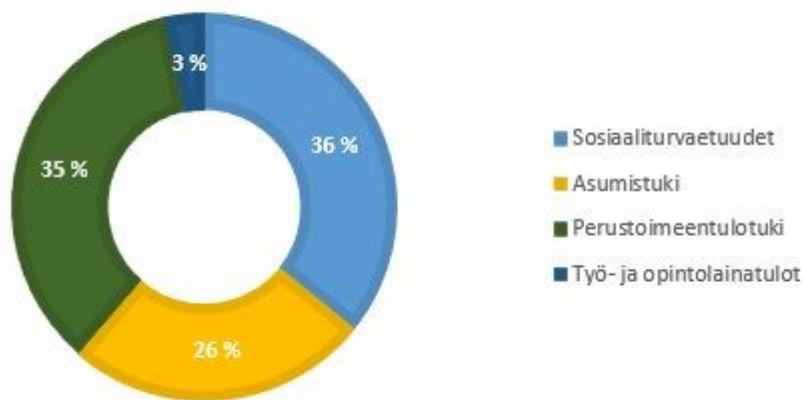
Opintorahan lisäksi jokainen korkeakouluopiskelijan on mahdollista nostaa opintolainaa. Opintolaina on Kelan valtiontakauksella oleva laina, joka korkeakouluopiskelija on mahdollista nostaa valitsemastaan pankista. Suomessa opiskelevat korkeakouluopiskelijoille opintolainan lainatakauksen määrä on 650 € per kk. (Korkeakouluopiskelijat 2023.)

Kuva 1. Opiskelijan toimeentulo

Yllä oleva kuva 1 havainnollistaa korkeakouluopiskelijoiden toimeentuloa, jotka ovat oikeutettuja yleiseen asumistukeen. Näiden korkeakouluopiskelijoiden toimeentulosta 54 % on lainaa, ja 22 % on Kansaneläkelaitoksen maksamaa opintorahaa ja 24 % yleistä asumistukea. Korkeakouluopiskelijan toimeentulosta yli puolet ovat lainaa. Ilman muita tuloja korkeakouluopiskelijoiden tulot ovat 1206 € kuukaudessa. Koska toimeentulo opiskelijoilla on huono, joutuvat monet opiskelijat työllistämään itsensä myös opintojen ohella mahdollistaakseen itselleen kohtuullisen elintason. Tilastokeskuksen koulutustilastojen mukaan vuonna 2019 korkeakouluopiskelijoista yli 50 % työskenteli opintojen ohessa. (Tilastokeskus 2021.)

TYÖTTÖMÄN TOIMEENTULO

Kuva 2. Työttömän toimeentulo valtiolta

Kun korkeakouluopiskelijan toimeentulo verrataan, työttömän henkilön toimeentuloon on huomattavissa suuri ero. Kuten kuvassa 2 havaitaan, työttömän henkilön toimeentulo on ei sisällä velan ottamista osaksi toimeentuloa, vaan työtön henkilö saa toimeentulonsa valtiolta. Työttömän henkilön toimeentulo pitää sisällään sosiaalietuuudet, asumistuen, perustoimeentulotuen sekä työ- ja opintolainatulo. Kuitenkin rahallisesti ero opiskelijan ja työttömän toimeentulossa on häilyvän pieni. Työttömän henkilön toimeentulo on keskimäärin kuukaudessa 1047 €, kun taas opiskelijan tulot ovat noin 1026,23 €. (Jauhiainen & Korpela 21.3.2019.)

Mikäli Kelan tukien lisäksi korkeakouluopiskelija haluaa tehdä töitä opintojen ohella, täytyy hänen olla tarkkana, etteivät vuositulot ylitä sallittua vuositulorajaa. Opintorahaa nostaessa vuoden aikana vuositulorajasi määräytyy sen mukaan, kuinka monelta kuukaudelta opintorahaa on nostettu kuluneen vuoden aikana. Jos vuosituloraja ylittyy, voit joutua palauttamaan opintotukia takaisin. (Korkeakouluopiskelijat 2023.)

Vuositulorajat vuonna 2023 ja 2024

Tukikuukausia kalenterivuoden aikana	Vuosituloraja (euroa/kalenterivuosi)
1	35 360
2	33 280
3	31 200
4	29 120
5	27 040
6	24 960
7	22 880
8	20 800
9	18 720
10	16 640
11	14 560
12	12 480

Kuva 3. Opiskelijan vuositulorajat vuonna 2023 (Kansaneläkelaitos s.a.c.)

Vuonna 2023 opiskelijoiden vuositulorajaa on nostettu entisestään. Jos opiskelija nostaa 9 kuukaudelta opintotukea kalenterivuodessa, saa hän tienata vuodessa 18 720 € (kuva 3). Vuosituloraja on laskettu niin, että opiskelijalla voi olla tuloja jokaisena tukikuukautena 1040 €. Jokaisena tuettomana kuukautena opiskelija saa tienata 3120 €. Vuonna 2020 tulorajat olivat huomattavasti matalammalla. Tällöin 9 tukikuukaudella opiskelija sai tienata 12 498 €, joka tarkoitti 696 euroa jokaisesta tukikuukautta kohti. Jokaisena tuettomana kuukautena opiskelija sai tienata 2 078 €. (Kansaneläkelaitos s.a.c.)

Opiskelijan on mahdollista korottaa vuositulorajaansa peruuttamalla tukikuukausia etukäteen tai palauttamalla jo maksettua tukea vapaaehtoisesti takaisin. Tukien peruminen tai palauttaminen kannattaa, sillä muuten Kela perii nämä liikaa maksetut tuet takaisin 7,5 % korotettuna. Korkeakouluopiskelijana takaisin perittyjä tukikuukausia ei myöskään saa enää uudelleen käyttöön. (Kansaneläkelaitos s.a.c.)

Tilastokeskuksen tekemän kulutustutkimuksen mukaan vuonna 2012 opiskelijoilla asumismenot olivat lähes kolmanneksen kaikista kulutusmenoista. Opiskelijoista 94 % asui vuokra-asunnoissa, asumiskustannuksiin opiskelijalta kului vähän alle 400 euroa kuukaudessa. Asumismenojen jälkeen toiseksi eniten opiskelijat kuluttivat rahaa liikenteeseen ja kolmanneksi eniten ruokaan. Opiskelijoiden kulutustoiminta ei ole kovin holtitonta, vaan opiskelijoiden tulot menevät lähes pelkästään elämiseen. (Hatakka, T 2015.)

Mikäli lähdetään vertailemaan opiskelijoiden ja työssä käyvien ihmisten välillä on lähtö tilanne jo hyvin erilainen. Suomessa vuonna 2022 palkkatulojen keskiarvo oli 2 968 €. Rahaa eniten kuluu työssä käyvilläkin asumiseen, sekä myös ruokaan. Erona kuitenkin on, että työssäkäyvän kuukausittainen budjetti on huomattavasti suurempi, mitä opiskelijalla. (Hatakka, T 2015.)

Suomessa tilastollisesti henkilön katsotaan olevan köyhä, jos hänen tulonsa alittavat köyhyysrajan. Yksin asuvan henkilön katsotaan olevan tilastollisesti köyhä, jos hänen tulonsa ovat kuukaudessa alle 1 277 €. Vaikka opiskelija saisi opintorahaa, yleistä asumistukea ja nostaisi opintolainaa, elää hän silti köyhyysrajan alapuolella. Lisäksi, että opiskelijat elävät köyhyysrajan alapuolella, he myös velkaantuvat nostaessaan opintolainaa. (Hatakka, T 2015.)

3 Lainat

Tässä luvussa perehdytään lainoihin, joista opintolainaa tarkastellaan lähemmin. Käymme läpi mitä opintolaina tarkoittaa, miten se muodostuu ja mitä se käytännössä tarkoittaa, kun nostaa opintolainaa. Lisäksi käymme läpi mitä tarkoittaa opintolaina hyvitys ja miten tämä hyvitys on mahdollista hyödyntää omien opintojen aikana. Tässä luvussa käydään myös läpi opintolainan takaisin maksua ja tarkastelemme myös opintolainan historiaa ja kehitystä vuosina 2010–2022.

3.1 Mikä on laina?

Laina on kahden osapuolen tekemä luottosopimus, joka ei ole jälkimarkkinakelpoinen. Lainoihin lasketaan myös pitkäaikaiset vuokrasopimukset. (Tilastokeskus s.a.) Lainaa ottaessa sovitaan aina lainan takaisinmaksun aikataulusta, korosta sekä lyhennystavasta ja muista lainan erilaisista ehdoista. Lainaa on mahdollista lyhentää eri tavoin. Eri lyhentämistavat vaikuttavat laina-aikana syntyviin korkokustannuksiin. Lainan lyhennystavaksi voi valita annuiteetin, tasalyhennyksen tai kiinteän tasaerän. Lyhennystavan valintaan vaikuttaa esimerkiksi, että haluatko kuukausierän pysyvän aina samansuuruisena vai onko sinulle tärkeämpää maksaa laina tietyssä ajassa pois. (Nordea s.a.)

Annuiteetti on hyvä lyhennys vaihtoehto, mikäli haluat tietää laina-ajan tarkalleen etukäteen ja lainanottajan maksukyky kestää mahdollisen korkojen nousun. Annuiteetti lyhennyksessä lainan maksuerä muuttuu silloin, kun korko muuttuu. Lyhennyksen osuus on aluksi pieni, mutta kasvaa laina-ajan kuluessa samalla korkojen osuuden pienentyessä. (Nordea s.a.)

Tasalyhennyksessä lainan ottaja joutuu aluksi maksaa suurempia maksueriä. Lainanlyhennys pysyy aina samansuuruisena, mutta maksuerän suuruus vaihtelee koron mukaan. Mikäli viitekorko nousee, maksut nousevat. Loogisesti jos taas viitekorko laskee, maksut pienenevät. Koron euro-määrä samalla pienenee, kun lainan pääoma pienenee, mikäli korkotaso ei muutu. (Nordea s.a.)

Kiinteä tasaerälainan ottaessa lainan ottaja tietää tarkalleen maksuerän suuruuden nyt ja tulevaisuudessa, mutta et tietä tarkkaa laina-aikaa. Tasaerälainan kaikki takaisinmaksuerät ovat samansuuruisia. Mikäli viitekorko nousee, laina-aika pitenee, samoin jos viitekorko laskee, laina-aika lyhenee. Takaisinmaksuerä on aina kuitenkin vähintään koron suuruinen summa. (Nordea s.a.)

3.2 Mitä tarkoittaa opintolaina?

Opintolaina on laina, joka on valtion takaama. Tämä laina on tarkoitettu opintojen rahoittamiseen osana opiskelijoiden toimeentuloa. Opintolaina on osa opintotukea, joka haetaan samaan aikaan opintotuen kanssa. Opintolainan tarkoitus alun perin on ollut auttaa opiskelijoita keskittymään täy-

sin opiskeluun ilman, että heidän tarvitsee käydä opintojen ohella töissä. Nostettavan opintolainan suuruus riippuu lainan ottajan opinnoista, sekä iästä. Korkeakouluopiskelijalle opintolainan määrä kuukaudessa on 650 euroa. Ulkomailla opiskeleva korkeakouluopiskelija opintolainan määrä on 800 euroa kuukaudessa. (Talouteni s.a.)

Opintolainan valtion takaus tarkoittaa, että Kela takaa opintolainan otetun pankkilainan puolestasi, jolloin et tarvitse lainalle muuta vakuutta. Valmistuttuasi opinnoistasi tavoiteajassa, sinulle on tarjolla etuja. Nämä edut ovat korkoavustus ja korkeakouluopiskelijoille suunnattu opintolainahyvitys ja opintolainavähennys. (Talouteni s.a.)

1960-luvun lopussa opintotukijärjestelmä luotiin. Valtion takaama opintolaina otettiin käyttöön vuonna 1969. Opintoraha otettiin käyttöön vuonna 1972. Opintolainasta tuli suositte, sillä inflaatio pienensi toistuvasti lainan reaaliarvoa. Vuonna 1983 opintolainaan lisättiin korkoavustus, jolloin Kela alkoi maksamaan opintolainan korot, mikäli velallisen tulot eivät nousseet yli tietyn tulorajan. Vuonna 1992 korkeakouluopiskelijoiden tuet nousivat, kun opintorahaa nostettiin 107,64 eurosta 264,06 euroon kuukaudessa. Samalla opintoraha muutettiin myös veronalaiseksi. (Talouteni s.a; Mäkelä 2017, 6; Valtonen 9.3.2016.)

Vuonna 1992 suoritettiin korkeakouluopiskelijoiden opintotukiuudistus, jossa muutettiin korkotukilainat markkinaehtoisiksi. Samaan aikaan opintolainan määrä pieneni, kun koron sääntely sekä valtion korkotuki poistettiin opintolainasta. Tämä johti samana vuonna syksyllä merkittävän korkeisiin korkoihin, jotka olivat pääkaupunkiseudulla 12,9–18,1 prosentin välillä. Uudistuksen myötä opintolainan suosio romahti, joka näkyi yliopisto-opiskelijoiden lainatakausta hakeneiden määrän romahtamisena. Syksyllä vuonna 1992–1993 lainatakausta hakeneiden opiskelijoiden määrä tippui 47 prosentista 24 prosenttiin. (Mäkelä 2017, 6.)

Lähes kaikissa pankeissa voi tehdä lainahakemuksen suoraan verkkopankin kautta. Lainahakemuksen käsittelyyn kuluu yleensä muutama arkipäivä. Tämän jälkeen opintolaina on opiskelijan nostettavissa lainasopimuksen mukaisesti. Opintolainahakemuksen jättäminen ei sido opiskelijaa nostamaan opintolainaa, vaan opiskelija saa halutessaan nostaa lainaa aina oman tarpeensa mukaan. Opintolainaa on mahdollista nostaa kahdessa tai neljässä erässä lukuvuoden aikana. Nostokerien määrät sekä ensimmäiset ja viimeiset mahdolliset nostopäivät löytyvät opintotukipäätöksestä. Näistä nostopäivistä ei voi poiketa. Korkeakouluopiskelijoilla ensimmäisen lainaerän nosto syyslukukaudella on mahdollista nostaa aikaisintaan 1.8. ja kevätlukukauden ensimmäisen lainaerän voi nostaa aikaisintaan 1.1. (Mäkelä 2017, 6.)

3.3 Opintolainan takaisin maksu, vähennys ja hyvitys

Opintojen päätyttyä opintolainan takaisin maksu alkaa noin 1,5–2 vuoden kuluttua opintojen päättymisestä. Pankki saa tiedon Kelalta opintojen päättymisestä, jonka jälkeen pankki on yhteydessä lainan nostajaan. Tämän jälkeen lainan nostajan on mahdollista neuvotella lainan takaisinmaksusta. Takaisinmaksusuunnitelmassa lainan nostajan saa valita lyhentääkö hän lainaa kuukausittain vai puolivuositain. (Talouteni s.a.)

Usein on myös mahdollista lykätä lainan takaisinmaksun aloitusta. Tämä on mahdollista silloin, mikäli lainan nostajalla ei ole löytänyt kunnollista työpaikkaa itselleen tai hän on työtön. Tällaisessa tilanteessa useimmiten maksettavaksi jää vain lainan korot puolivuositain. Nämä lainan korot maksetaan kesäkuussa ja joulukuussa. Nämä korot tulevat maksettavaksi erikseen myös silloin, kun opiskelija aloittaa toteuttamaan lainan takaisinmaksusuunnitelmaa. (Talouteni s.a.)

Opintolainaa ei voi jättää maksamatta. Mikäli lainan jättää maksamatta pankille, Kela maksaa lainan pankille ja perii tämän jälkeen lainaa 4 prosentin korolla. Jos lainan maksu siirtyy kelan perittäväksi ei kyseinen opiskelija voi enää saada uutta valtion takaamaa opintolainaa. Mikäli lainaa ei ala maksamaan Kelalle, päättyy se lopulta ulosoton kautta maksettavaksi. Tämä voi myös pahimmillaan johtaa maksuhäiriömerkintään eli luottotietojen menettämiseen. (Talouteni s.a.)

Opintolainahyvitys ja -vähennys ovat molemmat Kelan tarjoamia etuja opiskelijoille, jotka valmistuvat korkeakouluopinnoista tavoiteajassa. Tämän lisäksi heillä täytyy olla vähintään 2500 euroa opintolainaa. Tavoiteajan pituuteen vaikuttaa tutkinto, jota opintolainan nostaja suorittaa. Opiskeluaika aletaan laskea siitä lukukaudesta lähtien, kun opiskelija on ottanut vastaan ensimmäisen opiskelupaikan. (Talouteni s.a.)

Opiskeluaikaan lasketaan myös kaikki ne lukukaudet, jolloin opiskelija on ollut poissa olevana tai opinnot ovat keskeytyneet. Opintolainaan on kuitenkin mahdollista saada hyvitys, mikäli opinnot ovat keskeytyneet hyväksyttävästä syystä. Tällaisia syitä ovat esimerkiksi vakava sairastuminen tai varusmiespalvelus. (Talouteni s.a.)

Opintolainahyvitys tarkoittaa, että Kela maksaa 40 prosenttia opiskelijan opintolainasta suoraan pankille. Opiskelijan ei siis kannata lyhentää opintolainaa opintojen aikana, sillä tämä pienentäisi hänen saamaansa hyvityksen määrää. Opintolainahyvityksessä huomioidaan opiskeltavan tutkinnon tavoiteaikaa vastaava lainamäärä. (Talouteni s.a.)

Suomessa suoritettava ammattikorkeakoulututkinto tai alempi korkeakoulututkinto

Tutkinnon laajuus, op	Huomioitava lainan enimmäismäärä, e	Opintolainahyvityksen enimmäismäärä, e
180	10 800	3 320
210	12 800	4 120
240	14 400	4 760
270	16 400	5 560

Kuva 4. Opintolainahyvitys ammattikorkeakoulun opiskelijoille (Kansaneläkelaitos s.a.a.)

Opintolainahyvitystä ei siis välttämättä ole mahdollista saada koko opintolainalle. Kela ottaa hyvätyksessä huomioon tutkinnon laajuuden ja huomioitavan lainan enimmäismäärän. Opintolainan hyvitys ei siis ole suoraan opintolainastasi 40 %. Kuvassa 4 havaitaan, että jos opiskelija on suorittanut 210 opintopisteen tutkinnon määräajassa ja hän on nostanut lainaa enemmän kuin 12 800 €, hänen on mahdollista saada enimmillään 4 120 € opintolainahyvitystä. (Kansaneläkelaitos s.a.a.)

Opiskelijat, jotka ovat aloittaneet opinnot ennen 1.8.2014, ovat oikeutettuja opintolainavähennykseen. Tämä vähennys on 30 prosenttia opintolainan määrästä, pois luettuna lainan korot. Kela toimittaa opiskelijan puolesta Verohallinnolle tarpeelliset tiedot verovähennyistä varten. Opiskelijat saavat siis opintolainavähennyksen verran verohelpotusta vuosina, kun he lyhentävät lainaa. Tämä jatkuu, kunnes opiskelija on käyttänyt vähennyksen määrä. Molemmissa tapauksessa Kela tekee päätöksen automaattisesti opiskelijan valmistuttua. (Talouteni s.a.)

3.4 Opintolainakannan kehitys vuosina 2010–2022

Aika	Oppilaitosaste	Opintovelalliset	Opintolainakanta (euroa)	Keskimääräinen laina
2021/2022	- Yliopistot	72 690	1 183 136 747	16 276
	- Ammattikorkeakoulut	78 223	1 013 154 411	12 952
2020/2021	- Yliopistot	69 512	1 085 714 804	15 619
	- Ammattikorkeakoulut	73 621	937 689 378	12 737
2019/2020	- Yliopistot	66 019	964 258 172	14 606
	- Ammattikorkeakoulut	68 486	836 683 131	12 217
2018/2019	- Yliopistot	61 416	808 934 601	13 171
	- Ammattikorkeakoulut	65 780	733 461 433	11 150
2017/2018	- Yliopistot	57 728	652 681 277	11 306
	- Ammattikorkeakoulut	63 112	613 117 452	9 715
2016/2017	- Yliopistot	53 326	484 710 330	9 090
	- Ammattikorkeakoulut	57 013	441 446 346	7 743
2015/2016	- Yliopistot	49 216	414 372 087	8 419
	- Ammattikorkeakoulut	52 084	370 069 657	7 105
2014/2015	- Yliopistot	44 809	349 018 900	7 789
	- Ammattikorkeakoulut	46 446	300 646 727	6 473
2013/2014	- Yliopistot	40 566	289 762 639	7 143
	- Ammattikorkeakoulut	41 786	241 326 668	5 775
2012/2013	- Yliopistot	38 631	268 932 131	6 962
	- Ammattikorkeakoulut	40 197	226 863 851	5 644
2011/2012	- Yliopistot	37 183	258 037 964	6 940
	- Ammattikorkeakoulut	38 418	215 632 131	5 613
2010/2011	- Yliopistot	35 128	242 716 963	6 910
	- Ammattikorkeakoulut	36 534	205 419 509	5 623

Kuva 5. Opintolainan kehitys 2010–2022 (Kansaneläkelaitos s.a.b.)

Kuten yllä olevassa kuvassa näkyy, vuonna 2010 opintolainaa nostaneita korkeakouluopiskelijoita oli yli 70 tuhatta, mutta kymmenen vuoden aikana määrä on noussut noin 150 tuhanteen korkeakouluopiskelijaan. Kahdessatoista vuodessa opintolainaa nostaneiden opiskelijoiden määrä on siis tuplaantunut. Rahallisesti vuonna 2010 opintolainakanta oli euroissa lähes 450 miljoonaa euroa, mutta vuonna 2022 opintolainakanta oli jo yli 2,1 miljardia euroa. Vuosien varrella myös keskimääräinen lainan määrä on myös kasvanut. Vuonna 2010 korkeakouluopiskelijat ottivat keskimäärin alle 7 tuhatta euroa. Vuonna 2022 korkeakouluopiskelijoiden keskimääräinen laina oli yli 16 tuhatta euroa. Yli kymmenessä vuodessa opintolainan ottajia on tuplasti enemmän, kuin kaksitoista vuotta sitten. Tämän lisäksi, että lainan ottajia on enemmän, myös keskimääräinen lainan suuruus nousut huomattavasti vuosien varrella. (Kansaneläkelaitos s.a.b.)

4 Korot

Tässä luvussa käsitellään lainojen korkoja. Luvussa esitellään erilaisia korko muotoja, sekä myös pitkäaikaisiin lainoihin liittyvää korkoa korolle periaate. Korolla on suuri merkitys etenkin pitkäaikaisissa lainoissa. Tämän takia on tärkeää ymmärtää, mistä korko muodostuu ja mitä korkoa korolle tarkoittaa velallisen henkilön näkökulmasta. Luvussa myös kerrotaan inflaatiosta ja sen vaikutuksesta korkoihin. Luvussa myös käydään läpi, miten inflaatio vaikuttaa Suomessa ja miten se näkyy. Viimeisenä luvussa käydään läpi miksi korot nousevat ja laskevat ajoittain ja mikä on syynä tämänhetkiseen korkotason nousuun.

4.1 Mitä tarkoittaa korko?

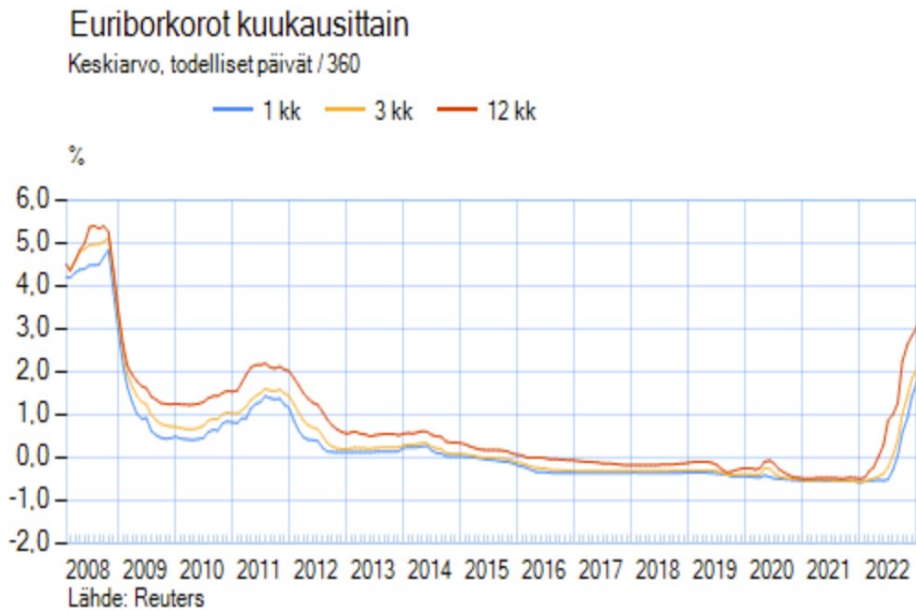
Korko on rahan hinta eli lainasta maksettava rahasumma. Korko yleisesti lasketaan prosenttiosuutena lainatusta summasta. Korkoa maksamalla on tarkoitus pienentää lainanantajan ottamaa riskiä. Korko on samalla myös korvaus lainanantajalle siitä hänen antamastaan lainasta. Koron suuruus riippuu monesta tekijästä. Tällaisia tekijöitä ovat muun muassa rahan tarjonta ja kysyntä, valtion rahapolitiikka, sekä inflaatio. Lainan korkoon voi myös vaikuttaa lainan ottajan henkilökohtainen luottoriski. (Korkotutka s.a; Credigo s.a.)

Korkoja on olemassa monia erilaisia, kuten esimerkiksi kiinteät ja vaihtuvat korot. Monet pankit myös tarjoavat pankin itse asettamaa viitekorkoa. Näitä korkoja kutsutaan prime-koroiksi. Prime-korko seuraa markkinakorkoja, mutta muuttuvat kohtalaisen maltilliseen tahtiin. Prime-koron käyttö esimerkiksi asuntolainan viitekorkona on huomattavasti euriboria harvinaisempaa. Yksi olennaisimmista syistä tähän on, että 12 kuukauden euriboriin sidotun lainan korko muuttuu kerran vuodessa euriborin liikkeiden mukaisesti. Prime-koron kanssa tilanne on erilainen, sillä tämän koron muutoksista pankki päättää itse. 12 kk euriborin etuna on siis se, että lainan ottaja tietää lainansa koron 12 kk eteenpäin. (Korkotutka s.a; Credigo s.a.)

4.2 Opintolainan korko

Opintolainan korko määräytyy pankkikohtaisesti sopimuksen mukaan. Opintolainan korko on mahdollista valita pankki kohtaisesti, mutta yleisin käytetty viitekorko on 12 kuukauden Euribor. Toinen mahdollinen vaihtoehto on käyttää pankin omaa Prime-korkoa. Opintolainan korko muodostuu siis viitekorosta sekä tähän lisättävästä pankin marginaalikorosta. Euribor eli Euro Interbank Offered Rate on euroalueen yhteinen viitekorko. Euriboria käytetään yleisesti lainojen ja talletusten viitekorkona. Koron nimi kertoo ajan, jolloin lainan korko pysyy samana. Ajanjakso voi olla esimerkiksi viikko, 3 kuukautta tai 12 kuukautta. Viitekorko, kuten Euribor on pankin julkinen korko. Viitekorkoa käytetään pankkien omien lainatuotteiden hinnoitteluun. Opintolainan korot ovat pitkään olleet

varsin alhaiset. Opintolainan korot ovat olleet aikaisemmin jopa negatiivisia. Kuitenkin nyt vuonna 2023 opintolainan vuosikorko on jo yli 3,3 prosenttia. (Mäkelä 2017, 6; Osuuspankki; Visma.)

Kuva 6. Euriborkorko viimeisen 15 vuoden ajalta (Korkotutka s.a.)

Yllä olevassa kuvaajassa on esitettyä viimeisen 15 vuoden ajalta Euriborkorko. Kuvaajassa on otettu 1 kk, 3 kk ja 12 kk Euriborkorko. Kuten kuvaajasta voi huomata viimeiset 10 vuotta Euriborkorko on pysynyt alle 1 %, mutta viimeisen vuoden aikana Euriborkorko on lähtenyt huimaan nousuun. Vuonna 2008 korot ovat olleet ainoastaan korkeammalla, tällöin korot ovat olleet noin 5 % luokkaa. Kuitenkin vuoden 2008 jälkeen korot tulivat huimasti alaspäin tippuen alle 2 %. Tämän laskun jälkeen korot ovat jatkaneet laskuaan hitaasti aina vuoteen 2021 asti. (Tauriainen 17.1.2023.)

4.3 Korkoa Korolle

Korkoa korolle tarkoittaa, että jo kertyneelle korolle kertyy korkoa. Koron korko tarkoittaa korkoa, jota maksetaan lainalle kertyneestä korosta, sekä alkuperäisestä pääomasta. Sijoittajalle tämä tarkoittaa pääoman kasvua, kun taas velalliselle osapuolelle tämä tarkoittaa velan kasvua. Voisi sanoa, että korkoa korolle-ilmio tekee rikkaista vielä rikkaampia ja velallisista enemmän velallisia. Koron korko alkaa kertyä vuoden jälkeen ja se nousee vuosi vuodelta. Korkoa korolle ilmio siis nostaa korkoa joka vuosi. (Moneybanker s.a.)

Korkoa korolle voi olla hankala käsite ymmärtää, mutta todellisuudessa kyseessä on varsin yksinkertainen ilmio. Lainan korko on korvaus, jonka velan antaja perii velalliselta lainasta. Usein puhutaan vuosikorosta, joka on vuoden aikana kertynyt korko eli maksu velasta.

Mikäli velkaa ei maksa pois vuodessa, alkuperäinen velkasumma kasvaa aina korkoprosentin verran. Tämä tarkoittaa sitä, että seuraavana vuonna korkoa otetaan tästä summasta, jossa on ensimmäisen vuoden korko lisättynä alkuperäiseen lainasummaan. (Moneybanker s.a.)

Lainan antajalle korkoa korolle periaate tarkoittaa, että lainattu summa kasvaa ja lopulta takaisin maksettava laina summa on suurempi, kuin alun perin lainattu summa. (Moneybanker s.a.)

Korko siis kasvaa joka vuosi, vaikka lainaa ei ottaisi yhtään enempää. Tämä tarkoittaa myös sitä, että vuosittainen euromääräinen korko kasvaa, koska korkoprosentti lasketaan vuosittain isommasta alkusummasta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että mitä pidempi laina-aika, sitä suuremaksi korko kasvaa aina vuosittain, vaikka itse korkoprosentti pysyy samana. Mitä kauemmin lainanottajalla kestää ennen kuin lainan maksaa, sitä kalliimmaksi laina lopulta tulee. (Moneybanker s.a.)

4.4 Mitä tarkoittaa inflaatio?

Markkinataloudessa hyödykkeiden ja palveluiden hinnat muuttuvat jatkuvasti. Osan hyödykkeistä hinta nousee, kun taas toisten hinta laskee. On kyse inflaatiosta, kun hyödykkeiden ja palveluiden hinnat nousevat laaja-alaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yhdellä eurolla saa vähemmän kuin ennen, eli valuutan arvo on laskenut.

Keskimäärin hyödykkeiden ja palvelujen hintojen nousua laskettaessa suurin merkitys on niillä, joihin ihmiset käyttävät paljon rahaa. Kaikilla kotitalouksilla on erilaiset kulutustottumuksensa. (Euroopan Keskuspankki s.a.)

Kuluttajaindeksiä käytetään inflaation mittarina, koska se mittaa eri kotitalouksien ostamien tavaroiden ja palveluiden hintakehitystä. Heinäkuussa vuonna 2022 Tilastokeskuksen mukaan inflaatio oli Suomessa 7,8 prosenttia ja koko euroalueella 8,9 prosenttia. (Tilastokeskus 2021.)

Kyseiset luvut ovat merkittävästi korkeammat kuin tavoiteltava 2 prosentin inflaatio. Tätä 2 prosenttia pidetään merkinä elpyvästä ja kasvavasta taloudesta. Inflaatio ei automaattisesti ole aina huono asia. Inflaatiosta tulee ongelma vasta silloin, jos se kiihtyy nopeasti ja jää korkealle tasolle pitkäksi aikaa. (Osuuspankki s.a.)

Kesällä vuonna 2022 kuluttajahintoja nosti vuodentakaiseen verrattuna kaikista eniten sähkön, dieselin, bensiinin ja omakotitalon peruskorjausten hintojen nousu. Kuluttajalle tämä tarkoittaa korkeampia kustannuksia, koska palkat eivät ole pysyneet hintojen kasvun perässä. (Leppänen 2022.)

Vuoden 2022 aikana ruuan kuluttajahintojen arviointiin nousevan keskimäärin noin 11 %. Kuitenkin tilastokeskuksen hintatietojen mukaan elintarvikkeet olivat joulukuussa 2022 16 prosenttia kalliimpia, kuin vuonna 2021. Eniten ovat nousseet jauhojen, kananmunien ja voin hinnat. Vaikka Suomen ruokahuolto ei ole Ukrainan tai Venäjän viljatuotannon varassa, maailmanmarkkinahintojen kasvu vaikuttaa myös Suomeen. (Pantzar & Viita 13.1.2023.)

Heinäkuussa 2022 hintojen nousua hillitsivät eniten lasten päivähoitomaksujen, ei-korvattavien reseptilääkkeiden laivojen reittimatkojen sekä ääni- ja kuvatallenteiden halpeneminen. Kun useat tuotteet kallistuvat samanaikaisesti, kuluttajien on vaikea paeta inflaatiota muuttamalla kulutustottumuksiaan. Inflaatiosta kärsivät kaikista eniten pienituloiset, mikäli tulokehitys ei pysy inflaation mukana. (Leppänen 2022.)

4.5 Miksi korot nousevat ja laskevat?

Korkea inflaatio tuo hankaluutta talouden rattaisiin, torjutaan sitä nostamalla ohjauskorkoja. Tämä on keskuspankkien keskeinen tehtävä. Esimerkiksi euroalueella ohjauskoron nostaminen ja laskeminen kuuluu Euroopan keskuspankille. Korkotason nostaminen vaikuttaa esimerkiksi asunto ja kulutusluottojen korkoihin, jolloin velkojen maksun määrä nousee. Euroalueella on vapaa markkinatalous, jonka takia korot määräytyvät sen mukaan, kuinka paljon lainaa on tarjolla ja kuinka paljon lainaa halutaan ottaa. Nämä siis riippuvat siitä, miten yritykset ja kotitaloudet haluavat investoida ja kuluttaa ja miten helppoa lainaa on saada. Lainojen hinnat siis vaihtelevat siinä missä muidenkin tuotteiden ja palvelujen hinnat. (Leppänen 2022; Euroopan Keskuspankki 2022.)

Euroopan keskuspankki on koko euroalueen maiden yhteinen keskuspankki, joka pitää euroalueen hinnat vakaina, jotta samalla rahalla on myös jatkossa mahdollista ostaa yhtä paljon hyödykkeitä, kuin aikaisemmin. EKP pyrkii, että inflaatio pysyy hitaana, vakaana ja ennustettavissa. Tavoitteena on 2 % inflaatiovahti. Hintatason vakaana pitämiseen EKP käyttää ohjauskorkoja. Euroopan keskuspankki valvoo myös, että euroalueen pankit ovat luotettavia ja vakavaraisia. Tällä voidaan varmistaa, että pankkeihin talletetut varat ovat turvassa nyt ja jatkossa. (Euroopan keskuspankki 2022.)

Korot nousevat, jos yritykset ja kotitaloudet haluavat investoida ja kuluttaa, mutta pankeilla ei ole riittävästi rahaa lainattavaksi. Tällöin lainan ottaminen on kalliimpaa. Päinvastoin jos pankeille talletetaan paljon säästöjä, pankkien järjestelmässä ja taloudessa on enemmän rahaa käytettävissä ja sitä voidaan tarjota lainaan pienemmällä korolla. (Euroopan keskuspankki 2022.)

4.6 Korkojen nousun syyt

Euroopan keskuspankki nosti heinäkuussa 2022 korkoja ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2011. Saman vuoden syyskuussa korkoja nostettiin uudestaan, enemmän kuin koskaan aikaisemmin. EKP:n tehtävä on huolehtia hintatason vakauudesta euroalueella. Mikäli inflaatio on liian nopeaa, korkojen nostaminen auttaa palauttamaan tasapainon. (Leppänen 2022.)

Hintojen kova nousu aiheuttaa hankaluuksia monille. Nykyinen inflaatiotason nousu johtuu erityisesti talouden elpymisestä koronapandemian jälkeen, keskuspankkien elvyttävästä rahapolitiikasta, sekä yritysten tuotannossa ja toimituksissa olleista hidastavista pullonkauloista muun muassa raaka-aineiden kallistumisen vuoksi. (Leppänen 2022.)

Tämän kaiken lisäksi myös Venäjän hyökkäys Ukrainaankin ja Venäjälle asetetut pakotteet syöksivät energiamarkkinat epävarmuuteen. Tämä on nostanut energian ja arkihyödykkeiden hintoja merkittävästi ja kasvattanut osaltaan inflaatiota. Sodan vuoksi monen raaka-aineen kysyntä on merkittävästi suurempaa, kuin tämänhetkinen tarjonta. (Leppänen 2022.)

Inflaation pitkäaikainen nousu taas johtuu usein yritysten tuotantokustannusten kohoamisesta, jolloin yritykset joutuvat korottamaan lopputuotteiden hintoja. Samoin, mikäli kilpailu työvoimasta lisääntyy vauhdilla, palkkoja usein joudutaan nostamaan työn tuottavuutta nopeammin, joka voi johtaa inflaatioon. (Leppänen 2022.)

4.7 Korkojen nousun vaikutus opintolainaan

Opintolainasta on puhuttu jo pitkään ”Ilmaisena lainana” alhaisen korkotason vuoksi. Tälle väitteelle ei kuitenkaan ole enää perusteita, kun vuoden 2022 joulukuussa opintolainojen korot pomppasivat. Opintolainojen korko hyppäsi korkealle, sen noustessa lähes nolasta yli kolmeen prosenttiin. Korkojen nousu näkyy myös suoraan opintolainassa. Aiemmin opintolainalle kertyi korkoa vain muutama kymppi, mutta nyt summa on noussut satoihin euroihin. (Tauriainen 17.1.2023.)

Vuoden 2022 alussa 12 kk euribor oli 0,49 prosenttia, mutta nyt vuotta myöhemmin euribor on 3,316 prosenttia. Vuoden aikana nousua on tullut yli 2,8 prosenttia. Opiskelijoiden stressiä ei myöskään helpota, että opintolainalle ei ole asetettu korkokattoa. Tämä tarkoittaa sitä, että lainan viitekorko voi vain jatkaa nousuaan. (Tauriainen 17.1.2023.)

Kuten aikaisemmin jo huomasimme, opintolainaa nostaneiden opiskelijoiden määrä on kasvanut vuosittain. Kasvua on voitu selittää opintotukileikkauksilla, opintotuen ostovoiman heikentymisellä ja lainan matalalla korkotasolla. Kuitenkin nyt opiskelijoiden keskuudessa huoli tulevaisuudesta

kasvaa. Monet pohtivat miltä velallisten talous tulee näyttämään tulevaisuudessa. (Tauriainen 17.1.2023.)

Ongelmana kuitenkin on, että monille opiskelijoille opintolainan nostaminen on pakollista matalan toimeentulon tason vuoksi. Opiskelijoilla on vaihtoehtoina nostaa opintolainaa tai käydä opintojen ohella töissä. Kuitenkin työskentely opintojen ohella vaikuttaa huomattavasti opiskelijoiden jaksamiseen. (Tauriainen 17.1.2023.)

5 Tutkimuksen toteutus

Tässä luvussa käsitellään opinnäytetyön tutkimusta, menetelmää ja kohderyhmää. Luvussa kerrotaan erilaisista tutkimusmenetelmistä ja siitä millaisia tutkimusmenetelmiä hyödynnetään erilaisissa tutkimuksissa. Luvussa myös kerrotaan tarkemmin tutkimuksen kohderyhmästä, sekä perustelut miksi kyseiset henkilöt ovat valittu. Myös aineiston keruu ja analysointi menetelmistä kerrotaan tarkemmin tässä luvussa. Lopuksi luvussa käydään läpi tutkimusprosessin vaiheet yksi kerrallaan läpi.

5.1 Tutkimusmenetelmän valinta

Tutkimustoiminta voidaan jakaa empiiriseen ja teoreettiseen tutkimukseen. Empiirinen tutkimus jakautuu kahteen kategoriaan: kvalitatiiviseen ja kvantitatiiviseen. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä tarkoittaa laadullista tutkimusta, joka vastaa kysymyksiin miksi, miten ja millainen (kuva 7). Laadullisessa tutkimuksessa tutkimukseen osallistuvat henkilöt saavat vapaamuotoisesti kertoa tutkimusaiheeseen liittyviä kokemuksia ja mielipiteitä. Laadullinen tutkimus auttaa ymmärtämään tutkittavaa kohdetta, käyttäytymistä ja päätösten syitä. Laadulliset tutkimukset voivat olla esimerkiksi henkilökohtaisia haastatteluja, ryhmähaastatteluja tai syvähaastatteluja. (Heikkilä 2014, 6–8.)

KVANTITATIIVINEN (määrällinen)	KVALITATIIVINEN (laadullinen)
<ul style="list-style-type: none"> • vastaa kysymyksiin: Mikä? Missä? Paljonko? Kuinka usein? • numeerisesti suuri, edustava otos • ilmiön kuvaus numeerisen tiedon pohjalta 	<ul style="list-style-type: none"> • vastaa kysymyksiin: Miksi? Miten? Millainen? • suppea, harkinnanvaraisesti koottu näyte • ilmiön ymmärtäminen ns. pehmeän tiedon pohjalta

Kuva 7. Määrällisen ja laadullisen tutkimuksen keskeisimmät eroavaisuudet (Heikkilä 2014, 7.)

Kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä tarkoittaa määrällistä tutkimusta, joka vastaa kysymyksiin mikä, missä, kuinka usein ja kuinka paljon (kuva 7). Määrällinen tutkimus vaatii suhteellisen suurta tutkimuskohdetta. Tiedon keruussa hyödynnetään usein tutkimuslomakkeita, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot. Määrällisen tutkimuksen avulla on mahdollista kartoittaa tämänhetkinen tilanne,

mutta tutkimuksella ei pystytä selvittämään syitä. Yleisimpiä aineiston keruumenetelmiä ovat esimerkiksi lomakekyselyt, puhelinhaastattelut ja internet-kyselyt. (Heikkilä 2014, 8.)

Kyseiseen opinnäytetyön tutkimukseen valitsin kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän, sillä tutkimuksen kohderyhmä on suhteellisen suuri. Opinnäytetyön aihe vaatii ison tutkittavan ryhmän, jotta tuloksia on mahdollista analysoida ja saada realistinen kuva tämänhetkisestä tilanteesta. Jos tutkittava ryhmä koostuisi vain muutamasta henkilöstä eivät tutkimustulokset olisi luotettavia nykyisestä tilanteesta.

5.2 Tutkimuksen kohderyhmä

Haaga-Heliassa opiskelijoita on yhteensä 11 000, viidellä eri kampuksella. Kampukset sijaitsevat Pasilassa, Haagassa, Malmilla, Vierumäellä ja Porvoossa. Opinnäytetyön tutkimukseen valittiin kaksi eri ryhmää Haaga-Helian opiskelijoista. Ensimmäinen ryhmä koostuu keväällä 2023 aloittaneista opiskelijoista ja toinen ryhmä taas koostuu syksyllä 2021 aloittaneista opiskelijoista. Ryhmiä valittiin kaksi, jotta tutkimuksessa on mahdollista saada enemmän dataa korkojen nousun vaikutuksista. Tämän vuoksi toinen ryhmä koostuu syksyllä 2021 vuonna aloittaneista opiskelijoista, sillä yleinen korkotaso ei ollut vielä lähtenyt nousemaan. Vuonna 2023 aloittaneista opiskelijoista taas saadaan vertailu dataa siihen, onko korkojen nousulla ollut jonkinlaista merkitystä opintolainan nostamiseen.

Molemmat tutkimukseen osallistuvat ryhmät koostuvat noin 550 opiskelijasta. Yhteensä tämä tarkoittaa, että kohderyhmä on kooltaan noin 1100 opiskelijaa. Tutkimuksen luotettavuuden kannalta toivottavaa on, että kaikki tutkimusryhmään kuuluvat opiskelijat vastaavat tutkimuskyselyyn. Tämä kuitenkin on liki mahdotonta toteuttaa, sillä osallistuminen tähän kyselyyn on täysin vapaaehtoista. Toivottavaa kuitenkin on, että vähintään 350 opiskelijaa yhteensä vastaisi heille lähetettyyn kyselyyn. Tämä vaatisi molemmissa tutkimusryhmissä vähintään 175 opiskelijan vastausta. Kyseinen määrä vastauksia olisi noin yksi kolmasosaa jokaisessa tutkimusryhmässä.

5.3 Aineistonkeruu ja analysointi menetelmät

Opinnäytetyön tutkimus toteutettiin Webropol nimisellä kysely ja raportointisovelluksella. Sovellus on kattava työkalu online-kyselytutkimusten tekemiseen. Webropolin käyttö tuo paljon kehittyneitä ja joustavia toimintoja, sekä useita eri tiedonkeruumenetelmiä. Sovellusta voi hyödyntää esimerkiksi tyytyväisyystutkimuksissa tai asiakastyytyväisyystutkimuksissa.

Syy Webropolin valintaan oli selkeä. Kyseinen kysely ja raportointisovellus oli tuttu, sekä helppokäyttöinen. Opintojeni aikana olen useampaan otteeseen käyttänyt kyseistä sovellusta, osana opintojani ja todennut sovelluksen erittäin toimivaksi.

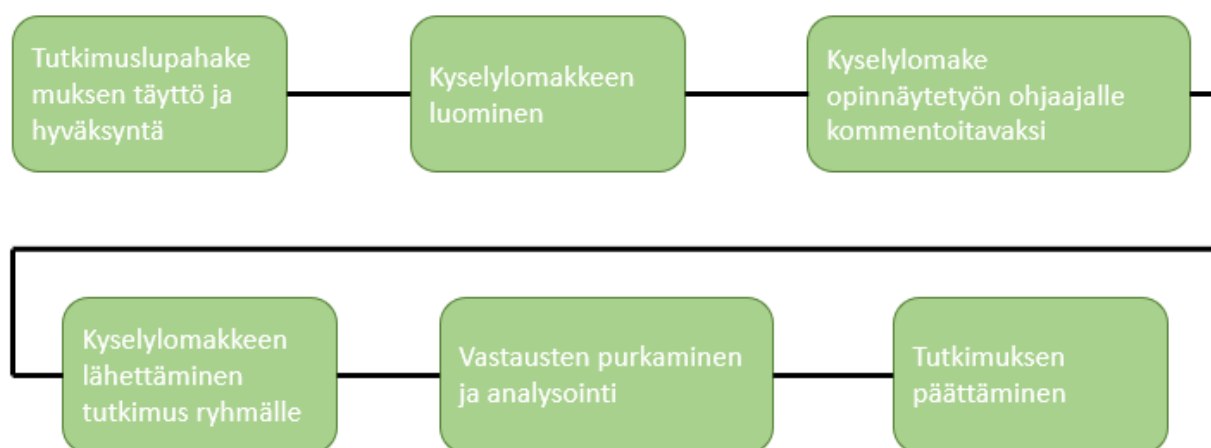
5.4 Tutkimusprosessin vaiheet

Tutkimusprosessi alkoi maaliskuun viimeisellä viikolla, jolloin tutkimuslupahakemus täytettiin ja lähetettiin opinnäytetyön ohjaajalle allekirjoitettavaksi. Tämän jälkeen tutkimuslupahakemus lähetettiin eteenpäin tutkimuspalvelujohtajalle odottamaan päätöstä. Tutkimuslupahakemus sai myöntävän vastauksen, jonka jälkeen kyselylomakkeen laatiminen alkoi.

Huhtikuun alussa kyselylomakkeen runko alkoi muovautua ja kyselyyn valikoitiin kymmenen kysymystä aiheeseen liittyen. Syy miksi kysely haluttiin pitää lyhyenä, jotta mahdollisimman moni tutkimuksen kohderyhmästä olisi kiinnostunut vastaamaan kyselyyn. Vaikka tutkimuksen kohderyhmä on määrällisesti suhteellisen iso tutkimuksen luotettavuuden kannalta tärkeää saada mahdollisimman paljon kyselyyn vastanneita.

Kun tutkimuksen kyselylomake tuli valmiiksi, lomake lähetettiin ensin opinnäytetyön ohjaajalle vielä kommentoitavaksi. Pienten muokkausten jälkeen tutkimuksen kyselylomake (liite 1 ja 2) lähetettiin eteenpäin Haaga-Helian koulutus palveluille, joka toimitti kyselyn opiskelijakohderyhmille sovittuna päivänä.

Tutkimuskysely oli tutkimusryhmälle auki viikon ajan, jolloin heillä oli aikaa vastata. Aikaa kyselyn täyttämiseen opiskelijoilta kului noin 5 minuuttia, joka on varsin lyhyt aika. Syy miksi kysely oli auki vain viikon verran, oli suhteellisen tiukka aikataulu, jotta minun oli mahdollista analysoida saamaani dataa ja muuttaa se myös helposti ymmärrettävään ja visuaaliseen muotoon. Tiivistetty versio tutkimusprosessin vaiheista näkyy kuvassa 8.

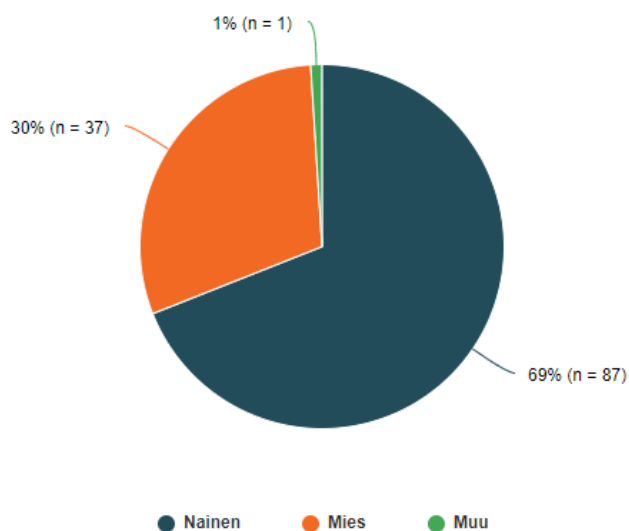
Kuva 8. Tutkimusprosessin vaiheet

6 Tutkimustulokset

Tässä luvussa käsitellään opinnäytetyön kvantitatiivista tutkimusta, joka teetettiin Haaga-Helian opiskelijoille 18.4.–25.4. välisenä aikana. Luvussa käydään läpi tutkimusjoukkojen taustatiedot, tutkimustulokset liittyen opintolainaan, opiskelijoiden toimeentuloon ja talouteen.

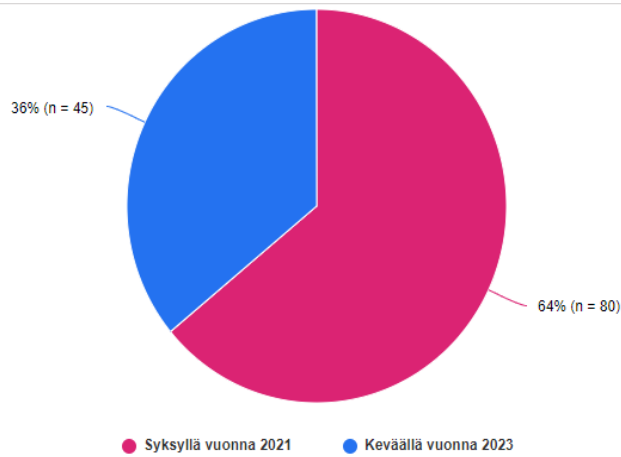
6.1 Tutkimusjoukkojen taustatiedot

Opinnäytetyön tutkimus teetettiin keväällä 2023 aloittaneille sekä syksyllä 2021 aloittaneille Haaga-Helian opiskelijoille. Tutkimus lähetettiin opiskelijoille nettilinkkinä sähköpostiin. Tutkimukseen osallistui 125 opiskelijaa. Tutkimuksessa käytettiin taustatietoja kartoittavia kysymyksiä. Näissä kysymyksissä kysyttiin henkilön sukupuolta, opintojen aloituksen ajankohtaa, sekä kampusta missä henkilö opiskelee. Näillä tiedoilla vastausten analysointi on helpompaa, sekä selkeämpää.

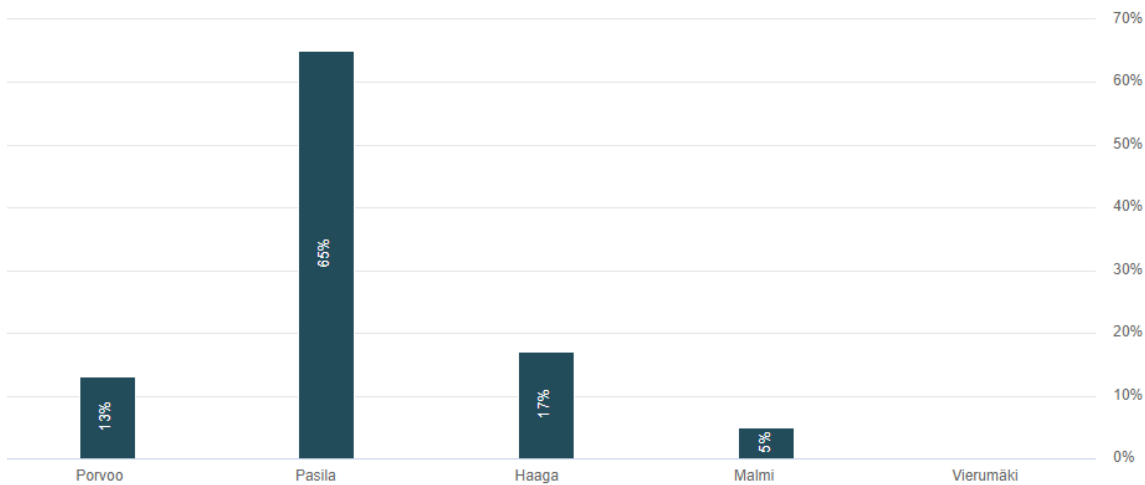
Kuva 9. Tutkimuksen sukupuolijakauma

Ensimmäinen tutkimusjoukon taustatietoa kartoittava kysymys koski vastaajien henkilöiden sukupuolta. Vastaajista 87 oli naisia, miehiä 37 ja muun sukupuolisia 1. Prosentuaalisesti naisia vastasi kyselyyn 69 %, miehiä 30 % ja muun sukupuolisia 1 %. (Kuva 9.) Kyselyyn vastanneista opiskelijoista 64 % on aloittanut syksyllä 2021. Keväällä vuonna 2023 aloittaneita opiskelijoita tutkimukseen osallistui 36 %.

Kuva 10. Opiskelujen aloitus ajankohta

Toisena tutkimusjoukon taustatietoa kartoittava kysymys koski opintojen alkamisajankohtaa. Tutkimus teetettiin kahdelle ryhmälle. Tutkimukseen vastanneista opiskelijoista 64 % oli aloittanut opintonsa Haaga-Heliassa syksyllä vuonna 2021. Keväällä vuonna 2023 aloittaneita opiskelijoita oli 36 % vastanneista. Numeraalisesti tämä tarkoittaa, että vastanneista syksyllä 2021 aloittaneita opiskelijoita oli 80 ja keväällä 2023 aloittaneita opiskelijoita oli 45. (Kuva 10.)

Kuva 11. Opiskelijoiden vastaukset kampuksien mukaan

Kolmas ja samalla viimeinen tutkimuksen taustatietoa kartoittava kysymys koski kampusta, jolla vastanneet opiskelijat opiskelevat. Kuvasta 11 nähdään, että tutkimukseen vastanneita opiskelijoita oli neljältä eri kampukselta: Pasilassa opiskelevia 65 %, Haagassa opiskelevia 17 %, Porvoossa opiskelevia 13 % ja Malmilla opiskelevia 4,8 %. Vierumäen toimipisteeltä yksikään opiskelija ei osallistunut kyselyyn.

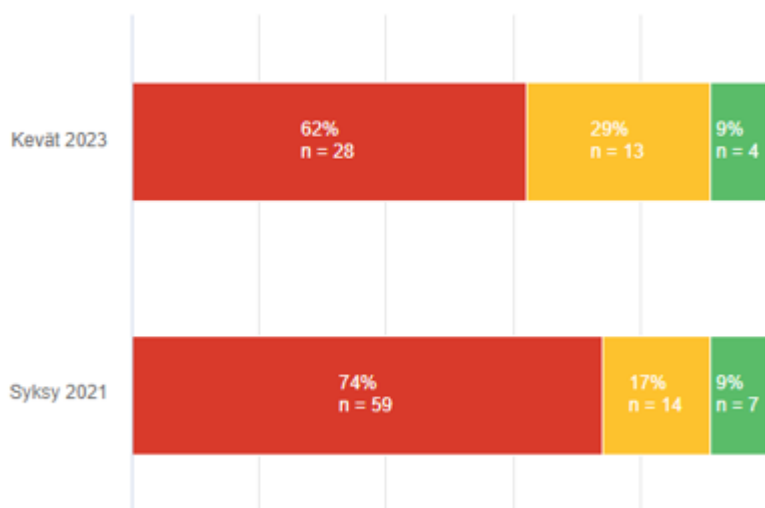
6.2 Opintolaina

Tutkimukseen osallistuneet opiskelijat on jaettu kahteen eri ryhmään sen perusteella, milloin he ovat opintonsa aloittaneet Haaga-Heliassa. Ensimmäinen ryhmä koostuu keväällä 2023 aloittaneista Haaga-Helian opiskelijoista. Kyselyssä opiskelijoilta kysyttiin, ovatko he nostaneet opintolainaa. Ensimmäisessä ryhmässä opiskelijoista 53 % vastasi, että he ovat nostaneet opintolainaa. Kun taas 47 % vastanneista ei ollut nostanut opintolainaa opintojensa aikana.

Toinen ryhmä koostuu syksyllä 2021 aloittaneista opiskelijoista Haaga-Helian opiskelijoista. Heille kyselylomake oli täysin samanlainen, kuin ensimmäisellä tutkimusryhmällä. Heiltä kysyttiin myös, ovatko he nostaneet opintolainaa. Heistä 72 % vastasi, että he ovat nostaneet opintolainaa opintojensa aikana. Kun taas 28 % vastasi, että he eivät ole nostaneet opintolainaa opintojensa aikana.

Seuraava kysymys koski opintolainaa oli, että kannustaako opintolainan hyvitys ottamaan opintolainaa. Keväällä 2023 aloittaneista opiskelijoista 69 % oli sitä mieltä, että opintolainan hyvitys kannustaa opiskelijoita ottamaan opintolainaa. Samasta ryhmästä 27 % ei osannut sanoa ja 4 % oli sitä mieltä, että opintolainan hyvitys ei kannusta opiskelijoita ottamaan opintolainaa.

Syksyllä 2021 aloittaneista opiskelijoista 74 % oli sitä mieltä, että opintolainan hyvitys kannustaa opiskelijoita ottamaan opintolainaa. Samasta ryhmästä 11 % ei osannut sanoa ja 15 % oli sitä mieltä, ettei opintolainan hyvitys kannusta opiskelijoita ottamaan opintolainaa.

Kuva 12. Korkotason muutoksen vaikutus opiskelijan opintolainan nostoon

Kyselylomakkeen seuraava kysymys oli vaikuttaako korkotason muutokset sinun opintolainasi nostoon. Ensimmäisen ryhmän opiskelijoista 62 % oli sitä mieltä, että korkotason muutoksilla ei ole

vaikutusta heidän opintolainansa nostoon. He näkyvät kuvassa 12 punaisella värillä. Ryhmästä 29 % suhtautui aiheeseen neutraalisti. He näkyvät samassa kuvassa keltaisella värillä. Loput 9 % vastanneista koki, että korkotason muutoksilla on vaikutusta heidän opintolainansa nostoon. He näkyvät kuvassa vihreällä värillä.

Toisen ryhmän opiskelijoista 74 % oli sitä mieltä, ettei korkotason muutoksilla ole vaikutusta heidän opintolainan nostoon. Nämä vastaajat näkyvät kuvassa 12 punaisella värillä. Ryhmästä 17 % suhtautui asiaan neutraalisti ja näkyvät kuvassa keltaisella värillä. Loput 9 % vastanneista koki, että korkotason muutoksilla on vaikutusta opintolainan nostoon ja he näkyvät kuvassa vihreällä värillä.

Viimeinen kysymys koskien opintolainaa käsitteli opintolainan hyvityksen vaikutusta valmistumiseen. Ensimmäisessä ryhmässä 47 % oli sitä mieltä, ettei opintolainan hyvityksellä ole heidän valmistumiseen vaikutusta. Ryhmästä 13 % suhtautui asiaan neutraalisti ja 40 % vastanneista koki, että opintolainan hyvityksellä on heidän kohdallaan vaikutusta valmistumiseen.

Toisessa ryhmässä myös 47 % oli sitä mieltä, ettei opintolainan hyvitys vaikuta mitenkään heidän suunnitelmaansa valmistua. 25 % vastanneista oli taas asian suhteen neutraaleja ja 28 % vastanneista oli sitä mieltä, että opintolainan hyvityksellä on vaikutusta heidän valmistumiseen.

6.3 Opiskelijan toimeentulo ja talous

Tutkimus kysymyksiä laatiessa tarpeellista oli kartoittaa myös opiskelijoiden taloudellista tilannetta ja heidän toimeentuloa. Opiskelijoiden työskentelystä opintojen ohella on herättänyt paljon keskustelua. Työskentely opintojen ohella vaikuttaa huomattavasti opiskelijan taloudelliseen tilanteeseen, sekä myös siihen nostaako kyseinen henkilö itselleen opintolainaa. Ensimmäinen kysymys liittyen opiskelijoiden toimeentuloon oli käykö opiskelija opintojen ohella töissä. Kevään 2023 ryhmässä 62 % vastanneista sanoo käyvänsä opintojen ohella töissä ja loput 38 % eivät käy opintojen ohella töissä.

Syksyn 2021 ryhmässä vastaukset olivat suhteellisen samanlaiset. Vastanneista 67 % sanoo käyvänsä opintojen ohella töissä ja 33 % vastanneista ei käy. Ero näiden kahden ryhmän välillä ei siis ollut kovinkaan suuri, vaikka opiskelijat ovat omissa opinnoissaan hyvin erilaisessa vaiheessa. Pidempään opiskelleilla opiskelijoilla on usein enemmän vapaita päiviä tai lyhyempiä päiviä, kuin vasta aloittaneilla opiskelijoilla.

Toinen kysymys liittyen opiskelijoiden toimeentuloon koski tulorajojen nostamisen vaikutusta työntekoon ja opintolainan nostoon. Ensimmäisen ryhmän vastanneista 58 % oli sitä mieltä, että tulorajojen nostamisella on vaikutusta heidän työssäkäyntiin ja opintolainan nostoon. Vastanneista taas

42 % oli sitä mieltä, että tulo rajojen nostolla ei ole vaikutusta heidän työskentelyyn tai opintolainan nostoon.

Toinen ryhmän vastaukset erosivat ensimmäisen ryhmän vastauksista. Toisen ryhmän vastaajista 45 % oli sitä mieltä, että tulo rajojen nostolla on vaikutusta heidän työntekoon ja lainan nostoon. Kuitenkin 55 % oli toista mieltä, heidän mielestä tulo rajojen nostamisella ei ole mitään vaikutusta heidän lainan nostoon ja työntekoon.

	n	Minimiarvo	Maksimiarvo	Keskiarvo	Mediaani	Summa	Keskihajonta
Kevät 2023	43	3,0	10,0	6,6	7,0	283,0	2,5
Syysy 2021	78	0,0	10,0	6,0	6,0	468,0	3,0

Kuva 13. Kuukausittaisten tulojen riittävyys

Viimeinen kysymys liittyen opiskelijoiden toimeentuloon koski kuukausittaisten tuloja riittävyttä. Ensimmäisen ryhmän eli keväällä 2023 aloittaneiden opiskelijoiden vastausten keskiarvo oli 6,6 (kuva 13). Vastausten keskiarvon mukaan opiskelijoiden mielestä heidän tulonsa riittävät tällä hetkellä elämiseen. Ryhmässä pienin annettu arvosana asteikolla 0–10 oli 3, arvosanan 0 tarkoittaen ettei opiskelijan tulot riitä elämiseen mitenkään ja taas arvosana 10 tarkoittaen loistavaa riittävyttä. Minimiarvosana 3 ei ole huonoin mitä voisi odottaa. Kuitenkin täytyy ottaa huomioon, että tutkimusryhmän opiskelijat vasta aloittelevat opintojaan. Tämän vuoksi taloudellinen tilanne ei välttämättä ole vielä täysin selkeä.

Toisen ryhmän eli syksyllä 2021 aloittaneiden opiskelijoiden vastausten keskiarvo oli hieman alempi, kuin kevään ryhmällä. Toisen ryhmän keskiarvo oli tasan 6 (kuva 13). Eli myös toisen ryhmän vastausten mukaan opiskelijoiden tulot riittävät tällä hetkellä elämiseen. Ryhmässä pienin annettu arvosana asteikolla 0–10 oli 0. Tämä tarkoittaa siis sitä, että toisen tutkimusryhmän vastanneista opiskelijoista yksi tai useampi on sitä mieltä, etteivät heidän kuukausittaiset tulot riitä heille. Tämä on huolestuttava tieto, sillä opiskelijan kuukausittaiset tulot kuuluisivat riittää elämiseen.

7 Pohdinta

Tässä luvussa käydään läpi tutkimuksen johtopäätöksiä, sekä pohditaan syitä saaduille tuloksille. Luvussa pohditaan myös tutkimuksen luotettavuutta ja eettisyyttä, sekä jatkotutkimusehdotuksia ja kehityskohteita. Lopuksi pohdinnassa käydään läpi omaa oppimista ja kehittymistä tämän opinnäytetyön aikana.

7.1 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen tavoitteena oli selvittää yleisen korkotason nousun vaikutuksesta opintolainan nostoon. Lisäksi tutkimuksen tavoitteena oli saada selville, kuinka välttämätön opintolainan on korkeakouluopiskelijoiden taloudelle. Mielestäni teettämäni tutkimus saavutti asettamani tavoitteet. Näihin kysymyksiin hain vastauksia tekemässäni kyselylomakkeessani ja näitä vastauksia myös sain.

Saatuihin tuloksiin vaikuttaa varmasti se, että toisessa tutkimus ryhmässä oli enemmän opiskelijoita, kuin ensimmäisessä ryhmässä. Syy miksi toisen ryhmän opiskelijat vastasivat enemmän kyselyyn voi johtua siitä, että he ovat pidemmällä omissa opinnoissaan, jonka myötä he seuraavat aktiivisemmin omaa sähköpostiaan. Ensimmäisen ryhmän opiskelijoilla ei välttämättä ole ollut kiinnostusta tai halua seurata sähköpostiaan niin aktiivisesti. On myös mahdollista, että kyselyn lähettämisen ajankohdalla on ollut merkitystä vastausten saantiin. Kysely lähetettiin vapun tienoilla, jonka tiedetään olevan suosittu juhla opiskelijoiden keskuudessa. Luultavasti monet ovat olleet vapun vietossa, sillä viikolla, kun heille on lähetetty sähköpostiin linkki vastata tutkimukseen.

Tutkimukseen osallistuneiden opiskelijoiden kesken oli jonkin verran eroavaisuuksia. Esimerkiksi ensimmäisessä tutkimus ryhmässä vähän yli puolet vastanneista oli nostanut opintolainaa opintojensa aikana. Toisin kuin toisessa tutkimusryhmässä opintolainaa nostaneita opiskelijoita oli yli 70 %. Vaikka prosentuaalinen ero oli noin 20 %, täytyy ottaa huomioon, että ryhmien opiskelijat ovat keskenään todella eri vaiheissa opintojaan. Ensimmäinen ryhmä on vasta aloittanut opintonsa Haaga-Heliassa, kun taas toisen ryhmän opiskelijat ovat opiskelleet jo muutaman vuoden.

Vaikka yleisessä korkotasossa on tapahtunut muutosta, ei tutkimuksen tulokset suoraan osoittaneet, että sillä olisi vaikutusta opiskelijoiden päätökseen ottaa opintolainaa. Ensimmäisen ryhmän vastauksista yli 60 % oli sitä mieltä, että vaikka korot ovat nousseet merkittävästi ei sillä ole vaikutusta heidän lainan nostoon. Ensimmäisen ryhmän vastauksissa olisi voinut olla nähtävissä korkotason muutosten vaikutus. Tässä kysymyksessä toinen ryhmä toimi juuri vertailun kohteena, mihin vastauksia vertasin. Voidaan siis todeta, että korkotason muutoksilla ei ole ollut juurikaan merkitystä opintolainan nostoon. Tämä oli yllättävää huomata, että ryhmien välillä ei ollut suurta eroa. Kor-

kotason muutoksista on ollut paljon keskustelua, jonka takia ehkä vähän jopa odotin, että korkojen nousulla olisi vaikutusta opiskelijoiden lainan nostamiseen. On kuitenkin mahdollista, että opiskelijoilla ei ole muuta vaihtoehtoa, kuin nostaa lainaa. Esimerkiksi opiskelijat, jotka eivät ole oikeutettuja asumistukeen.

Mahdollinen jatkotutkimus voisi tutkia vaikuttaako korkojen nousu opintolainan määrään. Tällä tarkoitan, että jatkotutkimus käsittelee sitä, kuinka paljon Haaga-Helian korkeakoulu opiskelijat nostavat opintolainaa opintojensa aikana ja onko korkojen nousulla vaikutusta lainan suuruuteen. Opintolainaa nostavat opiskelijat ovat nimittäin pitkäaikaisvelallisia, jonka myötä korkotason muutokset vaikuttavat lainan takaisin maksettavaan summaan.

7.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Vaikka tutkimukseen osallistui vain 125 opiskelijaa, koen että tutkimus ja tutkimuksen tulokset ovat silti luotettavia ja realistisia. Molemmista tutkimusryhmistä tuli mukavasti vastauksia ja samoin myös vertailukelpoista dataa mihin verrata. Tutkimusmenetelmä oli toimiva ja antoi vastaukset tutkimuskysymyksiin. Tutkimuksen tulokset on myös tuotu esiin sanallisessa, sekä graafisessa muodossa. Mielestäni tutkimus on myös eettisesti tuotettu oikealla tavalla. Tutkimuksen teko ja raportointi on ollut luotettavaa, sillä tutkimuksen osallistujien henkilöllisyys ei ole tunnistettavissa, jolloin vastausten todenmukaisuus on myös suurempi. Tutkimuksen osallistuminen on myös perustunut täysin opiskelijoiden vapaaehtoisuuteen, eikä ketään ole pakotettu tai painostettu osallistumaan tekemääni tutkimukseen. Tutkimuksen raportointi ja analysointi on ollut avointa ja rehellistä, sillä kerätty data on esitetty selkeästi ja todenmukaisesti. Tutkimus on myös toistettavissa, joka takaa myös tutkimuksen eettisyyttä.

7.3 Oma oppiminen ja kehittyminen

Tämän opinnäytetyön aikana olen oppinut paljon omista työskentelytavoistani, suunnittelusta ja aikatauluttamisesta. Opinnäytetyön laatiminen ja toteuttaminen vei huomattavasti enemmän aikaa, mitä olin ajatellut sen vievän. Kuitenkin matkan varrella huomasin työtaakan helpottuvan aina vähän kerrallaan. Opinnäytetyön teko vaatii todella paljon itsensä johtamista ja itsenäistä työskentelyä. Seminaareja opinnäytetyön aikana järjestettiin muutamaan otteeseen. Nämä seminaarit loivat jonkinlaista käsitystä aikataulusta ja siitä, mitä tulisi olla valmiina ja tehtynä ennen seuraavaa seminaaria.

Suunnittelu ja aikataulutus on aina tuottaneet minulle haasteita. Huomasin, että minun on vaikea suunnitella etukäteen, mitä työ tulee pitämään sisällään. Tämän vuoksi jo tutkimussuunnitelman teko tuotti paljon haasteita. Kuitenkin prosessin edetessä huomasin, että pystyin jo suunnittelemaan mistä aiheesta tulen seuraavaksi kirjoittamaan. Aikatauluttamisen suhteen en myöskään ole

aiemmin ollut mikään mestari. Tein koko opinnäytetyötä kirjoittaessani töitä lähes täysipäiväisesti arkipäivinä ja viikonloppuisin. Työni vuoksi minun oli hankalaa suunnitella selkeää ja realistista aikataulua, sillä työpäivät ovat pitkiä ja voivat sijoittua viikon jokaiselle päivälle.

Opinnäytetyön kirjoittamisen myötä olen kehittynyt myös kirjoittajana. Uusiin aiheisiin tutustuminen on vaatinut paljon aikaa ja ymmärrystä aiheesta, jotta kyseisestä aiheesta on ollut mahdollista kirjoittaa selkeästi. Pysin pitämään koko prosessin ajan mielessäni, että tämän opinnäytetyön lukija ei tiedä aiheesta mitään, joten kaikki täytyy ilmaista selkeästi ja helposti ymmärrettävässä muodossa.

Työtä kirjoittaessani opin myös armollisuutta omaa tekstiäni kohtaan. Vaikka en ollut tyytyväinen kaikkeen mitä ensimmäisenä kirjoitin, pystyin jatkamaan kirjoittamista tietäen, että minun on mahdollista hioa tekstiä vielä myöhemmin. Aikaisemmin en olisi tähän pystynyt, kuitenkin tämän työn myötä minulla ei ollut oikein muita vaihtoehtoja. Koska kirjoitettavaa oli paljon, ei ollut aikaa jäädä miettimään ensimmäisellä kirjoitus kerralla kaikkia lauseiden rakenteita. Toisella kerralla, kun pala- sin kirjoittamaani tekstiin oli sen muokkaaminen paljon helpompaa, kun tekstiä pystyi tarkastelemaan osana kappaletta.

Koen kuitenkin onnistuneeni, sillä sain työn valmiiksi suunnitellusti. Vaikka välillä opinnäytetyön kirjoittamisen ja taustatutkimuksen lomassa epätoivo iski moneen otteeseen, olen silti ylpeä omasta työstäni, jonka olen saanut viimeisten kuukausien aikana kasaan. Ensimmäisessä seminaarissa jo totesin ääneen, että en halua asettaa itselleni mahdottomia tavoitteita, tärkeintä minulle on, että haluan olla ylpeä kirjoittamastani työstä ja saada sen valmiiksi ennen kesää. Nämä molemmat tavoitteet toteutin.

Lähteet

Credigo s.a. Korko on lainan hinta – mutta miten se muodostuu? Luettavissa:

<https://www.credigo.fi/sanakirja/korko/>. Luettu: 26.2.2023.

Euroopan Keskuspankki s.a. Mikä on inflaatio? Luettavissa:

https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me-more/html/what_is_inflation.fi.html.

Luettu: 26.2.2023.

Euroopan Keskuspankki. 2022. Miten EKP:n koronnosto vaikuttaa arkeen? Luettavissa:

https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/explainers/tell-me-more/html/interest_rates.fi.html. Lu-

ettu: 28.2.2023.

Hatakka, T. 2015. Opiskelijoiden kulutus on jäänyt jälkeen muiden kulutuksesta. Luettavissa:

https://www.tilastokeskus.fi/artikkelit/2014/art_2014-12-08_005.html?s=1. Luettu: 1.4.2023.

Heikkilä, T. 2014. Kvantitatiivinen tutkimus. Edita Publishing Oy. Helsinki. Luettavissa:

<http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUTKIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf>. Luettu 9.4.2023.

Jauhiainen, S & Korpela, T. 21.3.2019. Toimeentulotuki täydentää tulot vastaamaan menoja. Kelan tutkimusblogi. Blogi. Luettavissa: <https://tutkimusblogi.kela.fi/arkisto/4889>. Luettu: 17.3.2023.

Kansaneläkelaitos s.a.a. Opintolainahyvitys. Luettavissa: <https://www.kela.fi/opintolainahyvitys>.

Luettu: 21.2.2023.

Kansaneläkelaitos s.a.b. Opintovelalliset ja lainamäärät. Luettavissa:

<https://raportit.kela.fi/linkki/7364861>. Luettu. 28.2.2023.

Kansaneläkelaitos s.a.c. Opiskelijan omat tulot. Luettavissa: <https://www.kela.fi/opintotuki-omat-tulot>. Luettu: 20.3.2023.

Korkeakouluopiskelijat. 2023. Opiskelijan tuet. Luettavissa:

<https://korkeakouluopiskelijat.fi/opiskelijan-tuet/>. Luettu: 20.3.2023.

Korkotutka s.a. Prime-korko. Luettavissa: <https://korkotutka.fi/prime-korko/>. Luettu: 22.2.2023.

Leppänen, N. 2022. Mitä inflaatio tarkoittaa ja mistä se johtuu? Tämä inflaatiosta kannattaa tietää nyt. Luettavissa: <https://www.op-media.fi/talous/mita-inflaatio-tarκοittaa-ja-mista-se-johtuu/>. Luettu:

22.2.2023.

Moneybanker s.a. Korkoa korolle. Luettavissa: <https://moneybanker.fi/lainaa/korkoa-korolle/>. Luettu: 28.2.2023.

Mäkelä, E. 2017. Tutkimus Haaga-Helia ammattikorkeakoulun opiskelijoiden opintolainasta. AMK-opinnäytetyö. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu, Liiketalouden koulutusohjelma. Luettavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/130196/Eerik%20Makela%20Tutkimus%20Haaga-Helia%20ammattikorkeakoulun%20opiskelijoiden%20opintolainasta1.pptx.pdf?sequence=1>. Luettu: 10.2.2023.

Nordea s.a. Asuntolainan lyhennystavat. Luettavissa: <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/lainat/asuntolainat/lyhennystavat.html>. Luettu: 20.2.2023.

Osuuspankki s.a. Euribor on yleisin viitekorko. Luettavissa: <https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/lainat-ja-asunnot/korot-ja-hinnat/euribor>. Luettu: 1.3.2023.

Pantzar, M & Viita, K. 13.1.2023. Ruuan hinta on noussut ennätysvauhtia, mutta nyt näkyy jo pieni käänne – katso Ylen ruokakoneesta, miten hinnat muuttuivat. Yle. Luettavissa: <https://yle.fi/a/74-20012502>. Luettu: 28.2.2023.

Talouteni s.a. Opintolaina. Luettavissa: <https://www.talouteni.fi/laina/pankkilaina/opintolaina>. Luettu: 16.2.2023.

Tauriainen, R. 17.1.2023. Kirvelevä isku opiskelijoille: ”Ilmaisen lainan” korkomaksut nousivat kympeistä satoihin euroihin. Iltalehti. Luettavissa: <https://www.iltalehti.fi/talous/a/57ad083b-73e1-4368-ae47-1f7735aafee0>. Luettu: 1.3.2023.

Tilastokeskus s.a. Lainat. Luettavissa: <https://www.stat.fi/meta/kas/lainat.html>. Luettu 15.2.2023.

Tilastokeskus. 2021. Puolet opiskelijoista työskentelee opintojen ohella. Luettavissa: https://www.tilastokeskus.fi/til/opty/2019/opty_2019_2021-03-12_tie_001_fi.html. Luettu: 16.3.2023.

Valtonen, R. 9.3.2016. Näin opintotuki on muuttunut. Yle. Luettavissa: <https://yle.fi/a/3-8729794>. Luettu: 20.2.2023.

Visma s.a. Viitekorko – Mikä on viitekorko? Luettavissa: <https://www.visma.fi/epasseli/kirjanpidon-sanakirja/v/viitekorko/>. Luettu: 28.2.2023.

Martikainen, A. 7.11.2018. Opiskelija on hieman kateellinen tulokuninkaille, mutta tähtää itse keski-
luokkaan: "En edes katsonut, mitä sosionomi tienaa". Yle. Luettavissa: <https://yle.fi/a/3-10490505>.
Luettu: 20.3.2023.

Liitteet

Liite 1. Kyselylomake

Korkojen nousun vaikutus opintolainan nostamiseen

1. Sukupuoli

- Nainen
- Mies
- Muu

2. Milloin olet aloittanut opintosi Haaga-Heliassa?

- Syksyllä vuonna 2021
- Keväällä vuonna 2023

3. Millä kampuksella opiskelet?

- Porvoo
- Pasila
- Haaga
- Malmi
- Vierumäki

4. Käytkö opintojesi ohella töissä?

- Kyllä
- En

